

Chôn quê

(04:18:00 24-05-02)

Buổi tối ở quê buồn. Lũ trẻ nhỏ kéo nhau đi chơi hết. Lốp choai choai thì ăn mặc chỉnh tề rủ nhau đi "tán". Xôn xao cả xóm làng. Di dượng tôi khặt khủi bên chiếc tivi đen trắng xem chương trình truyền hình của tỉnh, vừa xem vừa ngủ. Đứa cháu ngoại thì nằm bò ra giường, nước mắt nước mũi chảy tèm lèm. Trẻ con ở quê hay khóc, hơi tí lại ré lên. Nó bắt tôi gập cho cái máy bay giấy màu đỏ để phi lên xà nhà đuổi con thần lùn. Gập xong, nó vẫn khóc. Tôi kệ, tha thần góc nhà chẳng biết làm gì. Nhìn sang vườn, đèn học nhà Huyền vẫn còn sáng. Chắc Huyền chưa ngủ. Tôi định sang chơi, nhưng nghĩ lại cũng chẳng để làm gì. Huyền với tôi nên ở vào cái tình bạn sơ của hai người hàng xóm thì hơn. Cái ý nghĩ ấy cứ làm tôi buồn bực. Sao giấc ngủ khó vào.

Ném mình về quê cũ đã tưởng được thanh thoi.

*

Tôi là con trai đầu của một ông anh cả của sáu người em gái ở quê. Đó là sáu dì của tôi. Khởi phải nói họ mừng vui thế nào khi được thăng cháu thành phố về thăm. Ba bà dì đầu làm công chức ở thị trấn. Chẳng giàu có nhưng mức lương ấy so với mặt bằng cuộc sống nông thôn là tạm đủ. Sợ tôi không chịu được khổ nên bà dì đầu nằng nặc kéo tôi về nhà mình, một gian nhà mái bằng kang trang. Cạnh nhà Huyền bấy giờ.

Cái tin tôi về lan khắp thị trấn nhỏ rất nhanh. Trước hết là từ năm đứa con của dì đầu. Rồi đến những đứa con của các dì còn lại. Rồi đến lũ cháu ngoại. Ở quê sống rất tình cảm nên hình như chuyện nhà ai người ta cũng coi như chuyện không thể thiếu của nhà mình vậy.

Phải đến hết ngày thứ ba, có khi hơn, tôi mới thôi được làm "người thành phố". Được lắng mình xuống nghe tiếng dế kêu đêm, tiếng côn trùng ri rích, được hít căng lồng ngực hương nồng của đất, hương thơm của cây cỏ nông thôn. Dì tôi bảo, mày trông thanh niên thế mà sao ưu tư như cụ già vậy. Nghỉ ngơi tàu xe thế là đủ, phải hăng đi chơi đi, ngày mai tao bảo thằng Hùng vào đưa đi thăm chợ thị trấn, tối về nó đưa đi hát karaoke.

Hùng là con rể thứ ba của dì dượng tôi, một tay phá phách nổi tiếng cho đến ngày lấy vợ. Hùng có xe máy, đi với nó chẳng sợ ai bắt nạt cả.

Trời mới mờ sáng, Hùng đã đánh xe vào. Trông nó "bụi", ăn nói văng mạng, tóc tai để dài. Dạng người như thể thường tốt bụng. Tôi cười bên lên. Chẳng biết xưng hô với Hùng thế nào: Hùng hơn tôi bảy tuổi. Hùng gọi tôi bằng "cậu", chắc xưng hô con gái mình. Dì tôi nấu cơm cho hai anh em ăn sáng. Hùng gạt đi, ở thành phố không ăn cơm buổi sáng đâu, để con đưa cậu đi ăn phở. Dì bảo, tùy vậy, anh em đi chơi liệu biết tối mà về. Hùng cười khàn khàn, mẹ cứ lo, bằng tuổi cậu con đã hai nách một vợ một con rồi chứ lại. Để con gái ở quê nó chăm sóc cậu với. Phải không cậu. Tôi cười, chào dì rồi ngồi lên xe.

*

Chợ thị trấn đông nhộn nhịp từ sớm. Cá biển từ dưới cửa Nhượng về, nông lâm sản từ các xã đưa lên, thịt rừng từ trên ngược xuống, tiếng người ới chào hỏi mua bán hòa với tiếng nhạc, tiếng rao của những người bán thuốc tầy, bán keo diệt chuột, tiếng người hát rong, tiếng xin của người ăn mày, tiếng người làm trật tự quát tháo... Nó làm tôi bứt rứt lồng bởi giọng nói, bởi vóc dáng và bởi tất cả sự xa lạ của mình. Dạo chợ mãi không chán, sợ tôi mỏi chân, Hùng kéo vào một mẹt bánh dầy. Ăn no bụng, cho đến lúc đứng dậy trả tiền tôi cũng không biết được khuôn mặt cô bán hàng núp dưới chiếc nón trắng ngang dọc thế nào. Hùng nháy mắt đầy ngụ ý, con gái trường thôn đấy, ở ngay sau vườn nhà mình, chắc chưa gặp nhau bao giờ. Phải không Huyền? Hùng nhắc vành nón lên. Chứa ơi! Lần đầu tiên trong đời tôi nhìn thấy một đôi mắt đen láy như thế. Toàn mắt là mắt. Cả một đôi môi đỏ không tô son nữa. Đôi môi ấy cười khoe ra một chiếc răng khểnh khiến tôi lại chính là kẻ bị động. Và một giọng nói quê ngọt ngào nhất tôi có thể cảm nhận được: "Anh thấy bánh dầy quê hương ra rắng?" Lại nói tiếp: "Tối rồi mời anh sang nhà Huyền chơi!". Tôi thấy cái đầu mình gật xuống. Ra về quên cả trả tiền. Hùng gật gù "Các cụ ta là nói cấm sai. Trai khôn chọn vợ chợ đông. Gái khôn tìm chồng giữa đám ba quân. Tôi ngày xưa suýt lấy phải chị Huyền".

Lúc ở chợ về, mồm Hùng cứ liến thoắng quanh chuyện suýt được làm rể ông Hội. Quả thực, tôi chẳng hứng thú bởi cái ánh mắt đen láy của Huyền cứ ám ảnh nhưng cũng loáng thoáng nghe. Hùng bảo nhà Huyền khá giả gần nhất vùng đấy. Ngày xưa, Hùng vào "cưa" chị của Huyền không một thằng nào làng trên xóm dưới dám qua cửa. Nhưng ông Hội chê nó xấu trai vô học nên không gả, bây giờ cô ta vào Nam lấy chồng sinh con đẻ cái rồi. Hùng bảo, nhờ anh "báo thù" cho em. Tôi hỏi "báo thù" gì cơ. Nó nhăn nhó cười, báo thù chuyện nó bị làm rầy trượt nhà ông Hội ấy.

*

Bố của Huyền làm trên huyện đội, mẹ Huyền làm bưu điện, bà chị đầu đã vào Nam sinh sống và lập gia đình. Huyền học xong văn thư đang chờ xin việc. Bên dưới còn có hai cô em gái đang đi học. Đúng là tứ nữ bất bần. Nhà có cửa, nhưng không có vẻ trọc phú. Chị em Huyền vẫn thích được đi chợ, bán những gì mình có thể làm ra và mua những gì mình thích. Hùng bảo, tính cả bốn chị em đều như thế hết. Xinh gái có nòi, nét na chịu thương chịu khó. Chẳng hiểu sao câu chuyện của Hùng lôi cuốn tôi một cách kỳ lạ. Cái ánh mắt đen láy của Huyền cứ làm tôi bứt rứt, rằng tại sao ở quê lại có con gái xinh đến thế. Mong được đến tối, tôi sẽ sang nhà Huyền chơi.

Ông Hội vừa nhắc thấy bóng tôi ngoài ngõ đã ra cửa giữ chó rồi hồ hởi đón vào nhà. Bà Hội thì buông cái kính lão bên đám sổ sách để ra bàn to ngồi hóng chuyện. Thì ra họ cũng biết tôi từ trước. Tôi bối rối vì sự tiếp đón niềm nở ấy. Ông Hội bảo vợ dọn dẹp bàn để lôi cờ tướng ra đánh. Hồi chiến tranh, ông làm chỉ huy xông pha mũi tên hòn đạn tưởng chết mấy lần, bây giờ vẫn có uy lắm. Cách đánh cờ của ông cũng thế. Vừa dàn trận đã xuất xe tràn qua "hà" kẹp dí lấy tượng phải. Đánh ba ván tôi thua hai hòa một. Hóa ra là thanh niên ai ông Hội cũng quý như thế chứ chẳng cứ gì tôi. Tàn cuộc cờ rồi tôi vẫn chưa thôi hứng thú nghe ông kể chuyện về chiến tranh. Xin phép ông ra về kéo muông, ông Hội kéo tay tôi, thanh niên gì mà trồn lẩn khoắn thế. Sáng sớm mai sang quết nhà cửa làm vườn với tao để tao rèn cho mấy hĩa xem về hĩa me mày có

không có khế ước nào, cũng cảm thấy rằng quyết định của anh và em gái, dù sao thì em họ này của anh và em họ này của em họ này của anh, cũng không ra không nào.

Tôi về, tâm trạng vui vẻ. Đến khi đi ngủ mới nhớ ra rằng, chưa gặp mặt Huyền vào buổi tối.

*

Buổi sáng, lợ mợ dậy đánh răng rửa mặt ngoài giếng, đi hỏi, mày đi đâu sớm thế. Tôi bảo, sang nhà ông Hội. Dì bảo, để người ta còn ngủ chứ. Mà này, dì nói nhỏ to về quan trọng, ở đây không tự nhiên như ở thành phố đâu, ông ấy là nhà giàu, mày đừng có hí hửng quá dân làng người ta xì xào. Tôi lầu bầu, dì kẹ cháu.

Cả nhà ông Hội dậy từ rất sớm. Bà Hội đang nấu cơm sáng chuẩn bị cho hai đứa em đi học. Một đứa thì đang ôm sách học thuộc lòng. Đứa kia xúm vào thổi lửa cho Huyền làm bánh đi chợ. Huyền chào tôi rất tươi, đôi má ửng hồng và đôi mắt long lanh nước vì khói. Tôi bảo, cho anh làm thử với. Huyền cười, anh ra mà làm với bố em, việc bếp núc là việc của đàn bà con gái. Ông Hội đang làm vườn. ở vào cái tuổi hơn năm mươi, thân hình ông vẫn tráng kiện với những cơ bắp cuộn cuộn. Ông Hội bắt tôi cởi áo xắn quần làm vườn thật. Làm cật lực. Mồ hôi túa ra ướt đầm. Huyền đứng trong nhà khúc khích : "Coi bộ anh cũng làm việc nhà nông thạo ghê". Mặt tôi đỏ phừng phừng, lúc đó không phải vì nóng mà vì ngượng.

Mãi đến bảy giờ mới được nghỉ ăn sáng. Huyền múc nước cho tôi lau người rửa mặt. Nước giếng trong, mát lịm. Ăn cơm trắng với cá thu kho riềng xong, ông bà Hội đeo nhau đi làm. Huyền đi chợ. Tôi cũng đi theo. Tôi cao lòng không, đi tay không bên cạnh Huyền quang gánh đeo quẹo. Ngày hôm ấy, tôi với Huyền đứng chợ bán được gần một trăm nghìn tiền hàng. Trưa về, Huyền kéo vào quán xôi chè, khao anh đấy, nhờ anh mà mới có khách vào mua đông. Toàn con gái anh nhỉ. Tôi cười trừ. Tối về lại sang đánh cờ với ông Hội tiếp. Đánh xong lại qua bày cho đứa em áp út của Huyền học. Mãi tới khuya mới được ngồi cạnh Huyền thì Hùng đã sang gọi về rủ lên thị trấn hát karaoke.

Những ngày hôm sau liên tục đến với tôi theo cách đây.

*

Nhưng sang nhà Huyền nhiều làm tôi cũng phải suy nghĩ. Tình cảm của bố mẹ Huyền là một phần. Bà Hội quý tôi lắm. Ngày đầu sang bà còn gọi bằng "cháu", bây giờ bà gọi bằng "con". Tôi kẹ. Kể cả mấy đứa em Huyền. Trêu, gán ghép, toàn những trò làm tôi ngượng. Ngượng cả Huyền nữa. Những chuyện của người ta làm tôi suy nghĩ đã đành, tôi còn phải suy nghĩ cả chuyện của mình. Tôi ở thành phố, về thăm quê giỏi ra thì được dăm bữa nửa tháng, nghỉ ngơi xong lại biến luôn ra ngoài ấy. Công việc, bạn gái, cuộc sống thành phố bận rộn là quên hết ngay. Cả quê hương chứ riêng gì Huyền.

Nói Huyền chưa có ai thì không đúng. Có. Vài người. Có anh làm ở ngân hàng ngoài thị xã tối nào cũng đánh xe máy cả đêm hôm vào thăm nhưng Huyền chưa chịu. Không chịu thì đúng hơn. Anh ta có vẻ an phận. Con gái thường thích con trai xông xáo một chút. Cả Huyền cũng thế. Còn lại những anh chàng khác thì bà Hội không chấp nhận. Về nghề nghiệp, về hoàn cảnh gia đình, về tính cách... Tôi muốn mình được ở vào trong những số đó. Quả thật lúc rồi rã tôi rất muốn sang với Huyền. Nhớ thì đúng hơn. Nhưng rồi sang nhiều cũng nhàm. Giỏi lắm là nhìn được nhau vài cái, nói được vài câu. Tôi hiểu Huyền đang chờ đợi ở tôi một chút tấm lòng nữa. Tôi thì không muốn vậy, bởi cả tôi và Huyền đang vui vẻ như thế, nói những câu để cả hai người phải suy nghĩ mà làm gì.

Kể cả đi chơi với Huyền mãi cũng thế thôi.

*

ông Hội cho mượn xe máy để tôi chở Huyền về thăm đảng ngoại và kết hợp đi ngắm biển. Dì tôi ngăn, bảo đừng đi, mang tiếng. Hùng thì sồn sồn, sợ gì, đi đi, thân thiết với nhau như thế rồi còn gì. Đi chơi với nhau chứ có phải làm gì đâu mà ngăn cản. Ngày xưa, con mong được đi với con gái ông ấy mãi còn chẳng được, bây giờ mới phải làm con rể của bà. Dì tôi cười ré lên. Tôi chẳng nói gì. Vui hay buồn cũng chẳng biết nữa.

Em rớt nói, ông bà Hội chăm cậu đấy, đẹp trai, trí thức, con nhà thủ đô đảng hoàng. Mà vút quách cái cuộc sống xô bồ ngoài thành phố đi. Về đây cho có anh có em, thích gì làm nấy, thích gì ăn đấy, thích gì chơi đấy, chẳng phải chịu sự sai khiến của thằng nào. Tôi hiểu được sự quá khích của em rể. Thực ra nó đang che đậy cho chuyện làm thậm thụt của nó, chuyện nó sai đàn em chặn cổng làng ngõ xóm không cho ai vào chơi với Huyền từ ngày tôi sang chơi. Nó còn bảo, chuyện anh ăn cơm nhà Huyền ngày ba bữa đã chẳng còn là tin đồn ở thị trấn này nữa đâu. Đám em đám cháu nhà tôi thì đi khoe lung tung lên rằng, anh "choa" ở Hà Nội về đi "tán" chị Huyền nhà ông Hội đấy. Rồi hai đứa em của Huyền cũng thế. Tôi thờ dài. Có lẽ chuyện bây giờ đã không còn là của hai đứa thanh niên mới lớn vô tư nữa rồi.

*

Buổi tối sáng trăng ở biển. Tôi ngồi bên Huyền. Im lặng rất lâu. Hương bưởi thơm từ mái tóc dài Huyền phả vào mắt, mũi. "Anh này", "Huyền nói đi, tôi đang nghe đấy...". "Anh, anh thấy chuyện chúng mình...". Tôi thấy làm sao? Tôi chẳng thấy gì cả. Tôi thậm chí không còn hiểu nổi mình nữa. Không muốn đến với Huyền thì thực lòng là không phải. Nhưng sâu sắc hơn nữa thì sao đây? Tình bạn thì không phải. Hay tình yêu? Không, tôi không dám nghĩ đến nó. "Thôi, cứ để nó như thế đi". Tôi thấy mắt Huyền buồn. Tôi cũng thế. Từng đợt sóng ngoài khơi cứ vọng về. Từng đợt. Từng đợt. "Anh tính khi nào ra ngoài đó?". Tôi im lặng. Nửa muốn về. Nửa không.

*

Đêm đến với tôi trần trọc quá. Có trăng, có sao, có nỗi buồn và cả một niềm đau khó tả của tôi thời không được làm trẻ con nữa. Tôi ân hận về chuyện của Huyền. Tôi sẽ lấy Huyền? Rồi bố Huyền sẽ xin cho một chân ở thị trấn. Hưởng đồng lương cơ bản, để vài đứa con. Sáng dậy làm vườn, giúp Huyền nấu bánh, tối lên giường ngủ sớm, lại nghe tiếng đêm buông như thế này. Còn khát vọng "Hà Nội hóa hộ khẩu" của bố tôi? Niềm hy vọng được nương nhờ đứa cháu thành phố của các dì tôi, các em tôi, các cháu tôi? Hay mong ước được "báo thù" của Hùng? Đầu óc tôi quay cuồng.

Buổi sáng tôi đi. Ông bà Hội vắng nhà. Mấy đứa trẻ sang nhà ngoại. Huyền ở nhà mặc bộ quần áo đẹp nhất mà tôi có thể nhìn thấy ở quê. Câu chuyện bị đứt quãng bởi những tiếng thở dài. Có cả những giọt nước mắt. Tôi định nói "Chào Huyền anh đi" nhưng thấy bọn trẻ xúm lại nên ngập ngừng.

Huyền không tiễn tôi quá cửa ngõ. Bây giờ thì tôi sợ trẻ con ở quê trêu thật. Có lẽ phải rất lâu nữa tôi mới lấy được thanh thản để quay trở về.

Tùng Lê

